

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6610202779
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6610202779.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v spore žalobcov 1/ Mgr. Z. K., C., narodeného XX. XX. XXXX, 2/ I.. Z. K., narodenej XX. XX. XXXX, obaja bytom N. XXX/X, XXX XX Q., žalobca 1/ v konaní právne zastúpený JUDr. PhDr. Jaroslavou Balážiovou, advokátkou, so sídlom Paulínska 17, 917 01 Trnava, proti žalovanému C. R., narodenému XX. XX. XXXX, bytom M. II/XX, W., právne zastúpenému JUDr. Róbertom Gombalom, advokátom, so sídlom Ulica P. Rádayho č. 14/A, 984 01 Lučenec, o zaplatenie 5.548,46 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6C/38/2010-498 z 21. septembra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v časti I. výroku m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu 165,97 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti I. výrok p o t v r d z u j e.

II. Žalobcovia 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 93,36 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 51,5 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 219,09 Eur s príslušenstvom (I. výrok). Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 99,34 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že jeho prvé rozhodnutie vo veci bolo čiastočne zrušené uznesením odvolacieho súdu zo dňa 19. 11. 2020, pričom reprodukuje potom vyjadrenia sporových strán a citujúc následne ust. § 35 ods. 1, 2 a 3, § 37 ods. 1, § 40 ods. 2, § 46 ods. 1 a 2 a § 686 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) dospel súd prvej inštancie k záveru, že strany sporu síce uzavreli bližšie neurčeného dňa roku 2006 zmluvu o nájme a dodatok k nej zo dňa 14. 07. 2006 „bez podpisu nájomcu“, avšak v zmysle ust. § 686 ods. 1 OZ je podstatnou náležitosťou zmluvy o nájme bytu tiež dojednanie o spôsobe výpočtu úhrady za služby spojené s užívaním bytu alebo dohoda „o jej výške“ a v predmetnej nájomnej zmluve bolo dohodnuté len platenie nájmu vo výške 4.000,- Sk, čo pokrývalo zálohu ÚK (ohrev TÚV, vodu, výťah, osvetlenie spoločných priestorov, odvoz smetí, merače vody, povrchová voda a fond opráv) a výdavky spojené so spotrebou elektriny a plynu

si mal nájomca hradiť sám a v dodatku k nájomnej zmluve je uvedené, že dochádza len k zvýšeniu ceny prenájmu zo 4.000,- Sk na mesiac na 4.600,- Sk na mesiac. Na základe uvedeného nebolo možné určiť výšku mesačných zálohových platieb za plnenia spojené s užívaním bytu, lebo nebolo stanovené „akú alikvotnú časť nákladov má nájomca z faktúr dodávateľovi uhradiť.“ Neurčitost' tohto dojednania nebolo možné odstrániť ani výkladom v zmysle § 35 ods. 2 OZ. Nakoľko nebolo v zmluve určené „čo je nájomné a čo úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu“, ide o neplatnú nájomnú zmluvu o nájme bytu, ktorá musí obsahovať uvedené parametre a ak chýba niektorý z nich, má to za následok neplatnosť nájomnej zmluvy podľa § 39 OZ. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy a jej dodatku súd prvej inštancie potom zamietol žalobu žalobcov ohľadne sumy 39,84 Eur ako rozdielu na zvýšenom nájomnom, sumy 152,69 Eur za nájomné za mesiac december 2006 a sumy 26,56 Eur ako úhrade za plyn a elektrickú energiu za mesiac november 2006. Následne súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania aplikujúc ust. § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vzhľadom na úspech žalobcov v rozsahu 0,33 % a žalovaného v rozsahu 99,67 %, z čoho rozdiel predstavuje 99,34 %-ný úspech v prospech žalovaného. Súčasne súd prvej inštancie vysvetlil dôvody, pre ktoré nezistil podmienky na nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP.

3. V zákonnej lehote podali proti rozsudku prvoinštančného súdu odvolanie žalobcovia 1/ a 2/. V odvolaní poukázali na predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu a na skutočnosť, že prvoinštančný súd v súlade s ním nepostupoval, pretože sa predloženými dôkazmi a nimi tvrdenými skutočnosťami riadne nezaoberal. Doklad o úhrade nájmu za december 2006 je totiž sfaľovaný v dátumu aj v podpise, ako to vyplynulo z výpovede matky žalobcu 1/. Súčasne sa prvoinštančný súd vzhľadom na neplatnosť nájomnej zmluvy nezoberal otázkou bezdôvodného obohatenia ako na to poukázal odvolací súd. Žalobcovia nesúhlasili ani s výrokom o trovách konania, ktorý označili za nespravodlivý argumentujúc tým, že aj oni síce pochybili, ale hlavným spúšťačom pochybení bol žalovaný. Namiesto rozumnej dohody sa nezhody stupňovali a skončilo to dvoma súdnymi spormi s tým, že aj toto súdne konanie sa neprímerane a bezdôvodne predlžovalo a okresný súd sa nevyhol pochybeniam - napríklad opomenul skúmať platnosť nájomnej zmluvy ako najzákladnejšiu vec, ignoroval mnohé výpovede, resp. príliš dlho čakal na výsledok sporu sp. zn. 6C/102/2008, z ktorého síce boli použité niektoré výpovede, ale aj tak táto prejednávacia vec trvá už neuveriteľne dlho. Znášanie trov konania a úrokov z omeškania je preto podľa žalobcov nedôvodné a trovy konania by mali byť buď úmerne rozdelené, resp. by o nich nemalo byť rozhodnuté. Spor mohol a mal byť vyriešený hneď na začiatku, hoc aj v ich neprospech. Napokon žalobcovia poukázali na to, že rozsiahlosť poškodení ich bytu sa prejavila neskôr ako v januári 2007, odkedy súd stanovil začiatok plynutia premlčacej doby.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu plnú náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie žalobu ohľadne sumy 219,09 Eur s príslušenstvom zamietol kvôli absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy a preto je nenáležitá odvolacia námietka žalobcov, že dňa 22. 11. 2016 nemohlo dôjsť k zaplateniu nájomného za december 2006. Žalobcovia totiž iba tvrdili, ale nepreukázali, že potvrdenie podpísané XX.K. zo dňa 22. 11. 2006 bolo sfaľované. Menovaná pritom nedala vypnúť elektrickú energiu v byte kvôli tomu, že za byt nebolo zaplatené, ale kvôli kontroverzii s ním, čo potvrdzuje aj následná skutočnosť, že žalobcovia, resp. nimi poverené osoby byt svojvoľne vypratali a preto inými dokladmi nedisponuje. Vo vzťahu k trovám konania žalovaný uviedol, že sa s rozhodnutím prvoinštančného súdu v tejto časti plne stotožňuje. Súd musí zo zákona vždy rozhodnúť o trovách konania, pričom o nich bolo rozhodnuté ako žiadali žalobcovia - úmerne. Prípadné pochybenia súdu pritom nemôžu ísť na jeho vrub a navyše nemá žiaden podiel na trvaní konania, v ktorom sa bránil podanej žalobe a námietku premlčania rozhodujúcej časti žalovaného nároku vzniesol hneď na začiatku konania. Žalobcovia boli celý čas zastúpení advokátom a tak bolo dôvodné, aby aj on mal advokáta. Podľa neho by bolo krajne nespravodlivé práve to, ak by pri takmer plnom úspechu v spore mal znášať trovy konania sám.

5. Ďalšie písomné vyjadrenia podané neboli.

6. Na základe odvolania žalobcov 1/ a 2/ krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, pričom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie a na základe toho rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP čiastočne zmenil a podľa § 387 ods. 1 CSP čiastočne potvrdil. V nadväznosti na to rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie a v tomto odvolacom konaní.

7. V prejednávacom prípade sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali od žalovaného zaplata sumy 5.548,46 Eur s príslušenstvom.

8. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 13. 12. 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 18,16 Eur s poplatkom z omeškania 2,5 promile za každý deň omeškania od 23. 01. 2010 do troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok), konanie v časti zaplata sumy 93,14 Eur s príslušenstvom zastavil (druhý výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (tretí výrok). Žalovanému priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,34 %.

9. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ odvolací súd rozsudkom zo dňa 19. 11. 2020 potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu v časti tretieho výroku o zamietnutí žaloby ohľadne sumy 5.218,08 Eur s príslušenstvom. V časti tretieho výroku o zamietnutí žaloby ohľadne sumy 219,09 Eur s príslušenstvom a v závislom výroku o trovách konania odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že bolo vecne správnym rozhodnutie prvoinštančného súdu v tej časti, v ktorej z dôvodu žalovaným namietaného premlčania zamietol žalobcami uplatnené škodové nároky (aj s ich príslušenstvom) v celkovej sume 5.218,08 Eur, pretože aj podľa odvolacieho súdu ich žalobcovia uplatnili na súde po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Okrem toho ale odvolací súd skonštatoval, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil ohľadne nárokov uplatňovaných žalobcami v sume 39,84 Eur ako rozdiel na zvýšenom nájomnom, v sume 152,69 Eur za nájomné za mesiac december 2006 a v sume 26,56 Eur ako úhradu za plyn a elektrickú energiu za mesiac november 2006. Prvoinštančný súd sa totiž zameril iba na platnosť dodatku k nájomnej zmluve, ale nezaoberal sa tým, či samotná zmluva o nájme bytu je platným právnym úkonom z hľadiska dodržania všetkých zákonných náležitostí stanovených v § 686 ods. 1 OZ, hoci vznik, resp. dôvodnosť úhrady uvedených nárokov bola závislá od platnosti nájomnej zmluvy. Odvolací súd uviedol, že tým nie je dotknuté právo na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ v prípade, ak k plneniu došlo na základe neplatného právneho úkonu. Odvolací súd preto usmernil súd prvej inštancie, aby sa v prvom rade zaoberal otázkou platnosti uzavretej nájomnej zmluvy a v tej súvislosti i tým, či žalobcom 1/ a 2/ vzniklo právo na „zvýšené“ nájomné, resp. na nájomné vôbec a tiež na úhradu nedoplatku za plyn a elektrinu, pričom ak ani výkladom zmluvy podľa § 35 OZ nebude možné zistiť, v akej výške strany dojednali nájomné a v akej výške úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu, bude možné konštatovať absolútnu neplatnosť zmluvy, lebo len takýto postup zodpovedá zásade preferencie platnosti právnych úkonov (t. j. neplatnosť právneho úkonu má byť výnimkou a nie pravidlom). Okrem toho mal súd prvej inštancie v zmysle § 191 CSP riadne vyhodnotiť aj dôkazy, ktoré vykonal v súvislosti s platbou dokladovanou príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 22. 11. 2006 a svoje nové rozhodnutie zdôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

10. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie po vrátení veci síce v ďalšom konaní postupoval v zmysle pokynov odvolacieho súdu, keď najskôr vyhodnotil platnosť stranami uzavretej nájomnej zmluvy, avšak jeho následný postup nebol dôsledný. Ako na to správne poukázali žalobcovia v podanom odvolaní, súd prvej inštancie po skonštatovaní absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy ignoroval bez akéhokoľvek vysvetlenia usmernenie odvolacieho súdu, že v prípade neplatnosti predmetnej zmluvy je potrebné posúdiť nároky, ktoré zostali predmetom sporu i z hľadiska ust. § 451 a nasl. OZ o bezdôvodnom obohatení a v tej súvislosti sa vôbec nezaoberal dôkazmi týkajúcimi sa žalovaným tvrdenej platby nájomného za december 2006. Odvolací súd len dodáva, že súd prvej inštancie nezdôvodnil presvedčivo (§ 220 ods. 2 CSP) ani svoje nové rozhodnutie, v ktorom zbytočne opisoval doslovné vyjadrenia sporových strán, ktoré odzneli na ostatnom nariadenom pojednávaní a citoval potom aj ustanovenia právnych predpisov, ktoré v konečnom dôsledku vôbec neaplikoval (resp. dôvod ich citácie neuviedol), t. j. § 35 ods. 3, § 37 ods. 1, § 40 ods. 2, § 46 ods. 1 a 2 a § 686 ods. 2 OZ.

11. Odvolací súd preto na nariadenom pojednávaní zopakoval dokazovanie a po vykonaní dôkazov, ktoré hodnotil v zmysle § 191 ods. 1 CSP dospel rovnako ako prvoinštančný súd k záveru o absolútnej neplatnosti stranami uzavretej nájomnej zmluvy. V tej súvislosti sa však zaoberal aj posúdením vzniku prípadného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného s čím bola spojená aj nutnosť vyriešenia otázky platby týkajúcej sa užívania bytu za mesiac december 2006, ktorá bola zo strany žalovaného preukazovaná príjmovým pokladničným dokladom.

12. Odvolací súd z predloženej zmluvy zistil, že žalobcovia 1/ a 2/ ako prenajímatelia a žalovaný ako nájomca uzavreli bližšie neurčeného dňa roku 2006 zmluvu o nájme, ktorej predmetom bol byt žalobcov č. 10 nachádzajúci sa v Lučenci na adrese M. II č. XX zapísaný na LV č. XXXX k. ú. W.. Zmluva uvádza, že prenajímateľ prenecháva byt do užívania nájomcovi na dobu určitú s účinnosťou od 01. 02. 2006 do 31. 12. 2006. Okrem toho je v zmluve uvedené, že prenajímateľ a nájomca sa dohodli na nájomnom 4.000,- Sk a toto pokrýva zálohu ÚK, ohrev TÚV, vodu, výťah, osvetlenie spoločných priestorov, odvoz smetí, merače vody, povrchová voda a fond opráv. V zmluve sa ďalej uvádza splatnosť nájomného, spôsob jeho platenia, že výdavky spojené so spotrebou elektriny a plynu si hradí nájomca sám a že aj prípadné nedoplatky za elektrinu a vodu si nájomca bude hradiť sám. Zmluva obsahuje aj ustanovenie o tom, že v prípade zvýšenia nákladov (ÚK, TÚV, atď.) má prenajímateľ nárok na adekvátne zvýšenie nájomného počas trvania zmluvy formou písomného dodatku k zmluve.

13. Z uvedených zmluvných dojednaní vyplýva, že zmluvné strany si nedohodli osobitne výšku nájomného a osobitne výšku úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu, ktoré boli predmetom zmluvy (kúrenie, voda, ohrev TÚV, atď.). Zmluvné strany nepostupovali ani tak, že by v zmluve dojednali spôsob ich výpočtu umožňujúci určenie, aká je výška nájomného a aká je zasa výška úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu. V zmluve sa uvádza len jedna celková suma 4.000,- Sk označená ako nájomné, ktoré však zahŕňa aj niektoré zálohové platby za plnenia spojené s užívaním bytu (kúrenie, voda, atď.) a okrem toho mal žalovaný ako nájomca hradiť sám spotrebu elektrickej energie a plynu. Zo stranami uzavretej zmluvy teda nie je zrejmé výška nájomného a okrem toho výška úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu, t. j. nie je možné zo zmluvy zistiť, koľko zo sumy 4.000,- Sk tvorilo nájomné a koľko úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu. Tento nedostatok pritom nie je možné v danom prípade odstrániť ani výkladom obsahu zmluvy v zmysle § 35 ods. 2 OZ, ktorým nie je možné obsah právneho úkonu meniť, resp. dopĺňovať. Súd prvej inštancie v dôsledku toho dospel k správne mu záveru, že pokiaľ v predmetnej nájomnej zmluve chýba určenie (resp. spôsob určenia) toho, čo tvorí nájomné a čo úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu, ide o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre rozpor s ust. § 686 ods. 1 OZ, podľa ktorého platí, že ohľadne bytu musí nájomná zmluva obsahovať označenie predmetu a rozsahu užívania, výšku nájomného a výšku úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu. Tieto dva parametre v stranami uzavretej nájomnej zmluve chýbajú, neboli určené osobitne a nemožno ich samostatné určenie vyvodiť zo zmluvy ani jej výkladom.

14. Následne odvolací súd z dodatku k zmluve o nájme (datovaného dňom 14. 07. 2006) zistil, že ním malo dôjsť k zvýšeniu „ceny prenájmu“ zo 4.000,- Sk mesačne na sumu 4.600,- Sk mesačne z dôvodu zvýšenia nákladov. Tento dodatok ale podpísali iba žalobcovia 1/ a 2/ ako prenajímatelia, žalovaný ako nájomca ho nepodpísal.

15. V dôsledku uvedeného odvolací súd konštatuje, že k platnému uzavretiu dodatku k nájomnej zmluve nedošlo. Dodatok majúci písomnú formu totiž nebol podpísaný žalovaným ako druhou zmluvnou stranou, hoci ust. § 40 ods. 3 prvej vety OZ určuje, že písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou. V konečnom dôsledku však ide o neplatný dodatok kvôli tomu, že samotná zmluva o nájme bytu ktorej sa dodatok týka, je absolútne neplatným právnym úkonom. Žalobcom 1/ a 2/ preto nevznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie sumy 39,84 Eur s príslušenstvom ako rozdielu na zvýšenom nájomnom oproti pôvodne dohodnutej výške nájomného. Preto prvoinštančný súd rozhodol správne, pokiaľ žalobu žalobcov 1/ a 2/ v tejto časti zamietol.

16. V nadväznosti na uvedené sa odvolací súd zaoberal tým, či vzhľadom na absolútnu neplatnosť stranami uzavretej nájomnej zmluvy nedošlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu sa na úkor žalobcov 1/ a 2/.

17. V tomto smere nebolo v konaní sporným, že žalovaný užíval byt žalobcov 1/ a 2/, ktorý bol predmetom (absolútne neplatnej) nájomnej zmluvy až do konca roku 2006, t. j. aj v mesiacoch november a december 2006, kedy súčasne aj z vyjadrení sporových strán a takisto aj zo svedeckej výpovede Z. K. vyplynulo, že užívanie bytu žalovaným bolo ukončené niekedy v januári roku 2007. Odvolací súd len dodáva, že pre rozhodnutie v súdnej veci nemali právny význam okolnosti, za ktorých žalovaný v uvedenom čase s užívaním bytu skončil.

18. Ust. § 451 ods. 2 OZ v takýchto prípadoch určuje, že majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu predstavuje bezdôvodné obohatenie. Podľa § 451 ods. 1 OZ platí, že kto

sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa § 456 prvej vety OZ sa predmet bezdôvodného obohatenia musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal s tým, že podľa § 458 ods. 1 OZ sa musí vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením a ak to nie je dobre možné (najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch), musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

19. V prejednávanej veci žalovaný z neplatnej nájomnej zmluvy získal majetkový prospech spočívajúci v prisvojovaní si úžitkovej hodnoty (obývaní) bytu žalobcov. Žalovaný vzhľadom na takúto povahu prijatého plnenia ho podľa § 457 OZ nemôže vrátiť žalobcom 1/ a 2/ „in natura“ a je preto podľa § 458 ods. 1 OZ povinný vydať bezdôvodné obohatenie formou peňažnej náhrady. Pretože účelom inštitútu bezdôvodného obohatenia je odčerpať prostriedky toho, kto sa bezdôvodne obohatil na úkor iného, je potrebné výšku peňažnej náhrady za užívanie cudzieho majetku (v tomto prípade bytu) odvodzovať od prospechu, ktorý získal obohatený. Výšku tohto prospechu vyjadruje peňažná čiastka, ktorú by za obvyklých okolností musel bezdôvodne sa obohacujúci vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie vecí, inými slovami táto čiastka predstavuje tzv. trhové nájomné.

20. Z dôkazov, ktoré boli počas konania vykonané (ďalšie dôkazy sporové strany vykonať nenavrhlí) nevyplývala hodnota trhového nájomného za užívanie obdobného bytu v roku 2006 nachádzajúceho sa v mieste, kde je situovaný aj byt žalobcov. Ako už bolo uvedené, ani zo stranami uzavretej nájomnej zmluvy nie je možné vyvodiť výšku dohodnutého nájomného, keďže toto zahŕňalo aj niektoré s bytom súvisiace platby za plnenia spojené s jeho užívaním. Odvolací súd preto túto otázku vyriešil tak, že prihliadal na žalujúcou stranou nepopreté vyjadrenie prezentované právnym zástupcom žalovaného na pojednávaní okresného súdu dňa 21. 09. 2021, podľa ktorého čiastka 4.200,- Sk (t. j. 139,41 Eur) platená žalovaným v ním akceptovanej výške sa dá považovať za objektívnu sumu bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd tak za trhové nájomné považoval čiastku 139,41 Eur, ktorú je žalovaný povinný uhradiť žalobcom 1/ a 2/ z titulu bezdôvodného obohatenia v súvislosti s užívaním bytu za mesiac december 2006.

21. Okrem toho zostalo predmetom sporu aj zaplatenie čiastky 26,56 Eur s príslušenstvom ako úhrady za plyn a elektrickú energiu za mesiac november 2006. Táto platba predstavovala mesačné preddavky na plyn a elektrinu v byte ako to vyplýva aj z dokladu SIPO za mesiac 11/2006 (č. I. 69 spisu), pričom nebolo sporné, že žalobcovia 1/ a 2/ ju dodávateľom uvedených médií uhradili. Žalovaný sa pritom v nájomnej zmluve zaviazal, že výdavky spojené so spotrebou plynu a elektrickej energie si bude hradiť sám. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť uzavretej nájomnej zmluvy je preto žalovaný povinný uhradiť žalobcom 1/ a 2/ podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ a § 457 OZ aj uvedenú čiastku, o ktorú sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatil, keďže získal majetkový prospech z neplatného právneho úkonu. Odvolací súd len opakuje, že účelom inštitútu bezdôvodného obohatenia je odčerpať prostriedky toho, kto sa bezdôvodne obohatil na úkor iného a teda išlo tu o prijatie plnenia z neplatného právneho úkonu žalovaným napriek tomu, že túto platbu priamo žalobcovia neuhrádzali žalovanému, ale uhrádzali ju dodávateľom plynu a elektrickej energie v jeho prospech ako vtedajšieho užívateľa bytu.

22. Žalovaný je teda povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne (§ 145 ods. 2 OZ) z titulu bezdôvodného obohatenia čiastku 165,97 Eur (139,41 Eur + 26,56 Eur).

23. Žalovaný predložil príjmový pokladničný doklad na sumu 5.000,- Sk (t. j. 165,97 Eur) tvrdiac, že uvedenú sumu predstavujúcu platbu za plyn a elektrickú energiu za mesiac november 2006 a nájomné za mesiac december 2006 žalobcom uhradil prostredníctvom matky žalobcu 1/ Z. K.. Žalobcovia 1/ a 2/ ale zaplatenie uvedenej sumy žalovaným popierali argumentujúc aj tým, že by predsa nedali ku dňu 19. 12. 2006 vypnúť elektrickú energiu v byte, ak by žalovaný už dňa 22. 11. 2006 nájomné za december uhradil.

24. Podľa predloženého príjmového pokladničného dokladu mala matka žalobcu 1/ Z. K. prijať od žalovaného čiastku 5.000,- Sk za účelom úhrady nájmu a elektriny za december 2006. Doklad pritom obsahuje rukou napísaný dátum, v ktorom je prepisované číselné označenie mesiaca takým spôsobom, že nemožno jasne určiť, či ide o dátumu 22. 11. 2006 alebo o dátum 22. 12. 2006 a okrem toho je na doklade dopisované v rubrike účel platby slovo „december“ označujúce obdobie, ktorého sa má predmetná platba týkať. Na doklade sa nachádzajú dva podpisy. Žalovaný uviedol, že jeden z podpisov je jeho a druhý podpis patrí Z. K.. Táto však vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že síce prvý podpis

môže byť jej, ale žiadne peniaze od žalovaného dňa 22. 12. 2006 neprevzala a nemohla ich prevziať ani dňa 22. 11. 2006, nakoľko v tom čase nebola v Lučenci, ale u syna v Častej. Z jej výpovede vyplynulo, že v podstate ona vybavovala záležitosti týkajúce sa predmetného bytu z dôvodu, že žila v susedstve a žalobcovia bývali v inom meste. Uviedla, že žalovaný od septembra 2006 za byt neplatil pravidelne a preto ho upozornila, že nájomná zmluva nebude môcť byť predĺžená. Dňa 03. 11. 2006 doniesla žalovanému písomnú výpoveď z bytu, na čo jej povedal, že si tým nenechá kaziť sviatky a do mesiaca sa vysťahuje. Následne sa s ním nedalo skontaktovať a nakoľko nevedela čo s tým robiť, dala 18. 12. 2006 vypnúť v byte elektrinu. Skutočnosť, že dodávka elektrickej energie do bytu bola na žiadosť odberateľa ukončená dňom 18. 12. 2006 vyplýva aj z potvrdenia o ukončení zmluvy o dodávke vystaveného SSE a.s. (č. I. 8 spisu). Svedkyňa tiež uviedla, že si presne pamätá, kedy naposledy žalovaný zaplatil za byt, bolo to 03. 11., čo bolo po sviatku všetkých svätých, kedy uhradil plyn a elektrinu za október 2006 a nájomné za november 2006. Odvtedy ale nezaplatil nič, nestretli sa, komunikovali len telefonicky a tak zostal dlžný za plyn a elektrinu za november 2006 a nájomné za december 2006.

25. Odvolací súd hodnotiac uvedené dôkazy v zmysle § 191 ods. 1 CSP uveril svedkyňi Z. K., že žalovaný neuhradil preddavok za plyn a elektrinu za november 2006 ani nájomné za december 2006. Odvolací súd poukazuje predovšetkým na nedôveryhodnosť žalovaným predloženého pokladničného dokladu, ktorý je pochybný nielen čo do dátumu jeho vystavenia, keďže je prepisovaný, ale aj čo do samotného obsahu, v ktorom je dopisované označením mesiaca „december“ obdobie, na ktoré sa mala daná platba vzťahovať. Za tohto stavu preto vyjadrenie menovanej svedkyne o tom, že podpis na doklade môže patriť jej (čo môže zodpovedať skutočnosti), nemožno hodnotiť ako potvrdenie prijatia platby, lebo z dokladu samotného nie je zrejmé, čo bolo vlastne jeho skutočným obsahom v čase podpisu, pokiaľ ide o to, kedy bol vystavený a platbu, za ktoré obdobie má potvrdzovať. Hlavne však v týchto súvislostiach svedkyňa presvedčivo a vierohodne opísala dôvody, pre ktoré nemohla prijať predmetnú platbu dňa 22. 11. 2006, resp. 22. 12. 2006 od žalovaného, vysvetlila kedy naposledy a čo žalovaný uhradil, pričom skutočnosť, že žalovaný predmetnú platbu nerealizoval potvrdzuje aj následný postup svedkyne, ktorá nevediac čo má robiť, vzhľadom na neplatenie za byt zo strany žalovaného dala v byte vypnúť elektrickú energiu dňa 18. 12. 2006. Odvolací súd považuje za logické, že by predsa svedkyňa nemala dôvod pristúpiť k takémuto kroku, ak by za byt bolo v tom čase zo strany žalovaného riadne zaplatené. Pokiaľ žalovaný poukazoval na skutočnosť, že dôvodom vypnutia elektriny v byte bola kontroverzia medzi svedkyňou a ním a nie neplatenie za byt, tak odvolací súd konštatuje, že dôvodom kontroverzie bolo práve neuhrádzanie platieb za užívanie bytu žalovaným. Naostatok odvolací súd poukazuje na to, že ak sám žalovaný uvádzal, že vzhľadom na vypratanie bytu žalobcami sa mu okrem predmetného príjmového pokladničného dokladu nezachoval žiaden iný, tak svedkyňa potom mohla teoreticky tvrdiť (a vymýšľať si), že žalovaný neuhradil platby za byt ani za iné mesiace, čo však neurobila, ale jasne a presvedčivo uviedla, že 03. 11. 2006 po sviatku všetkých svätých jej žalovaný zaplatil plyn a elektrinu za október 2006 a nájomné za november 2006 a odvtedy nič. Odvolací súd preto uzavrel, že predmetnú čiastku 5.000,- Sk, čo je 165,97 Eur žalovaný žalobcom 1/ a 2/ neuhradil a preto jeho povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ uvedenú sumu z titulu bezdôvodného obohatenia nezanikla.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP čiastočne zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 165,97 Eur žalobcom do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 prvá veta CSP) a vo zvyšnej časti, v ktorej bola žaloba žalobcov zamietnutá rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil z dôvodu vecnej správnosti takéhoto výroku, a to aj pokiaľ ide o zamietnutie žaloby ohľadne žalobcami požadovaného príslušenstva. Nebolo totiž možné priznať žalobcom 1/ a 2/ uplatnený poplatok z omeškania z prísúdenej sumy kvôli tomu, že ust. § 517 ods. 2 OZ viaže na omeškание dlžníka s platením peňažného dlhu povinnosť platiť úroky z omeškania a len v zákonom určených prípadoch je povinnosťou dlžníka platiť namiesto úrokov z omeškania poplatok z omeškania. V prípade omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník neurčuje povinnosť dlžníka platiť poplatok z omeškania, čo znamená, že omeškание dlžníka s vydaním bezdôvodného obohatenia má za následok vznik jeho povinnosti platiť úroky z omeškania a tieto žalobcovia v tomto spore neuplatnili.

27. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu, musel podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodnúť o trovách celého konania. Odvolací súd aplikoval ust. § 255 ods. 2 CSP, ktoré určuje, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalobcovia sa domáhali zaplataenia čiastky 5.548,46 Eur s príslušenstvom, úspešní boli v rozsahu sumy 184,13 Eur. Ich percentuálny

úspech tak predstavuje po zaokrúhlení 3,32 %, zvyšok je úspechom žalovaného, t. j. 96,68 %. Čistý úspech žalovaného potom predstavuje rozdiel uvedených hodnôt, čo je 93,36 %, v ktorom rozsahu má žalovaný nárok na náhradu trov konania voči žalobcom, pokiaľ ide o trovy prvoinštančného (vrátane predchádzajúceho odvolacieho) konania. Pokiaľ ide o trovy tohto odvolacieho konania, jeho predmetom bolo už iba zaplatenie sumy 219,09 Eur. Žalobcovia boli v tomto odvolacom konaní úspešní v rozsahu sumy 165,97 Eur, čo predstavuje ich úspech v rozsahu 75,75 %, zvyšok je úspechom žalovaného, t. j. 24,25 %. Čistý úspech žalobcov v tomto odvolacom konaní tak predstavuje rozdiel uvedených hodnôt, čo je 51,5 %, v ktorom rozsahu majú žalobcovia nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Žalobcovia v odvolaní požadovali, aby trovy konania boli úmerne rozdelené medzi obidve sporové strany, prípadne aby nebolo o trovách konania rozhodnuté. Odvolací súd uvádza, že v zmysle § 262 ods. 1 CSP je povinnosťou súdu rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania (aj bez návrhu) v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a preto nebolo možné v rozhodnutí o podanom odvolaní nerozhodnúť o trovách konania. Odvolací súd pritom rozhodol o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 2 CSP, t. j. podľa pomeru percentuálneho úspechu oboch sporových strán, ako to v zásade navrhovali samotní žalobcovia.

29. Pokiaľ tiež žalobcovia cestou právnej zástupkyne poukazovali na skutočnosti, pre ktoré z ich pohľadu nie je spravodlivé priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania, odvolací súd konštatuje, že v týchto dôvodoch nevzhladol naplnenie podmienok na aplikáciu ust. § 257 CSP.

30. Ust. § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a zodpovednosti za zavinenie, kedy súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. To znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, hoc by ich inak mala znášať. Ide o právnu úpravu, ktorá umožňuje súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Je to výraz skutočnosti, že zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol všetky situácie, ktoré sa v praxi môžu vyskytnúť a preto poskytuje súdu priestor na to, aby urobil za dosť spravodlivosti aj v prípadoch, že zákonné znenie riešenia otázky trov konania smeruje k inému výsledku. Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú inak naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré inak procesne úspešnej strane sporu náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pod dôvody hodné osobitného zreteľa sa spravidla zahŕňa neprimeraná tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha okolností sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, či zložitost' prípadu v súvislosti s výkladom medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strany sporu, resp. nízky príjem.

31. Vzhľadom na uvedené je potrebné zdôrazniť, že ust. § 257 CSP je korektívom pre nepriznanie náhrady trov konania sporovej strane, ktorá by inak (či už vzhľadom na svoj úspech v spore alebo vzhľadom na zavinenie protistrany na zastavení konania) mala nárok na náhradu trov konania, avšak v súvislosti s daným sporom existujú okolnosti, pre ktoré nie je spravodlivým priznať jej náhradu trov konania. Ide teda o právnu úpravu riešiacu situácie, v ktorých by nebolo spravodlivým, aby ten, kto dôvodne bránil svoje právo dostal náhradu účelne vynaložených trov konania.

32. Ako už odvolací súd uviedol, v prejednávanom prípade nepovažoval žalobcami prezentované okolnosti za dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani jednotlivo ani v ich súhrne. Odvolací súd nezistil, že by žalovaný mal nejaký podiel na vzniku tohto sporu, ktorý bol reakciou žalobcov na skôr žalovaným iniciované konanie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/102/2008. Ani trvanie sporu (resp. jeho priebeh) nezavinil svojim správaním žalovaný, ktorý hneď v začiatkoch konania (dôvodne) vzniesol námietku premlčania, nešlo o zvlášť skutkovo či právne zložitý spor, ktorý by sa týkal neriešenej právnej problematiky a rovnako ani osobné pomery sporových strán nie sú ničím výnimočné. Za dôvody hodné osobitného zreteľa relevantné pre nepriznanie náhrady trov konania pritom podľa odvolacieho súdu nemožno považovať postup súdu pri rozhodovaní, resp. dĺžku súdneho konania, či skutočnosť, že súvisiace konanie sp. zn. 6C/102/2008 skončilo zmierom a či a ako sa strany v tej súvislosti dohodli na náhrade trov konania.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).